

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми трудового права»

Ступінь вищої освіти	магістр
Освітньо-професійна програма	«Право»
Факультет	юридичний
Кафедра	кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.ф.н., доцент Хмара М.В.
Контактна інформація	khmara.mila@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Підготовка фахівця-правознавця неможлива без оволодіння ним теоретичними та практичними знаннями з трудового права, нормами якого регулюються відносини у сфері застосування найманої праці на підставі трудового договору. Сучасне законодавство про працю ще не повною мірою відповідає реаліям і потребам практики, багато його інститутів зазнає суттєвих змін, що значною мірою ускладнює процес його вивчення. Важливою складовою діяльності юриста є поглиблене оволодіння законодавством, яке регламентує порядок використання найманої праці, вміння застосовувати знання з трудового права для ефективної реалізації свого права на працю, для захисту основних прав, свобод і гарантій працівників.

Мета та цілі

Метою дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» полягає в поглибленні теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин та формуванні у студентів практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини.

Основними цілями дисципліни є: сформувати у студентів базові знання відносно історичного становлення законодавства про працю, основах філософії, політики та соціології трудового права, сучасних тенденціях його розвитку в Україні та зарубіжних країнах; навчити студентів самостійно аналізувати та робити висновки щодо умов, порядку застосування суперечностей законодавства про працю, вирішенні юридичних колізій і подоланні прогалин у трудовому праві з використанням різних видів і форм судової практики

<p>Результати навчання</p> <p>Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності,</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» матиме такі результати: здійснювати аналіз правовідносин пов'язаних із працею, розуміти проблемні аспекти їх реалізації і демонструвати власне бачення шляхів їх розв'язання; формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми з трудових та тісно пов'язаних із ними правовідносин; давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>Soft skills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності): здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Базові знання з дисципліни Трудове право, Актуальні проблеми цивільного права і процесу</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
<p>Тема 1. Історичні та теоретичні проблеми трудового права</p>	<p>Історичні етапи формування галузі трудового права в Україні. Теоретичні конструкції в трудовому праві: догма, доктрина і парадигма трудового права, презумпції і фікції в трудовому праві. Філософія трудового права: поняття і структура. Поняття і предмет вивчення трудової політики. Соціологія трудового права: поняття, предмет і методологія. Сучасні тенденції розвитку трудового права та законодавства в Україні і зарубіжних країнах. Особливості предмету трудового права. Система трудового права: основні підходи.</p>	<p>Анотація матеріалу, практичні завдання</p>
<p>Тема 2. Професійні спілки як суб'єкт трудового права</p>	<p>Професійні спілки як суб'єкти ТП. Основні функції професійних спілок у галузі праці. Правовий статус органів професійних спілок. Роль професійних спілок у виконанні, зміні та припиненні трудового договору. Законодавство, що регулює діяльність профспілок та визначення його етапів. Сутність профспілок як організації по захисту трудових прав працівників та закріплення лише за ними права на представництво трудящих. Класифікація прав профспілок за їх цільовим призначенням, за сферою діяльності та соціальної спрямованості. Місце професійних спілок як суб'єктів трудового права в системі трудового права.</p>	<p>Практичні завдання</p>

<p>Тема 3. Проблеми правового регулювання оплати праці</p>	<p>Проблеми методів регулювання оплати праці. Державне регулювання заробітної плати. Договірне регулювання заробітної плати. Особливості нормування праці. Системи преміювання та їх вплив на продуктивність і оплату праці. Оплата праці та індексація її в Україні. Оплата праці при відхиленні від умов роботи, передбачених тарифами. Особливості оплати праці при виконанні надурочних і нічних робіт, праці у вихідні та святкові дні. Поняття і види гарантійних виплат і доплат. Компенсаційні виплати та їх види. Порядок і види підрахування середнього заробітку при гарантійних виплатах. Співвідношення термінів «оплата праці» і «заробітна плата». Компенсація відрядження. Її особливості. Особливості встановлення доплати і надбавки. Особливості виплати праці на Україні. Умови та особливості виплати заробітної плати натурою. Особливості періодичності виплати заробітної плати в Україні.</p>	<p>Практичні завдання</p>
<p>Тема 4. Нетипові форми зайнятості</p>	<p>Застосування нетипових форм зайнятості в Україні. Основні форми нестандартної зайнятості. Загальна характеристика аутсорсінгу, аутстафінгу та позикової праці. Дистанційні трудові відносини. Дистанційна форма зайнятості з використанням новітніх технологій. Надомна праця.</p>	<p>Практичні завдання,</p>
<p>Тема 5. Трудові договори: проблеми укладання та розірвання</p>	<p>Проблеми укладання трудового договору. Проблеми розірвання зі сторони працівника. Проблеми розірвання зі сторони власника. Проблеми розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб. Аналіз трудових договорів, виявлення в них невідповідності чинному законодавству. Співставлення трудового договору та цивільно-правової угоди: позитивні та негативні аспекти для працівника та роботодавця.</p>	<p>Практичні завдання. підготовка презентацій.</p>
<p>Тема 6 Медіація як альтернативний спосіб вирішення трудового спору</p>	<p>Медіація як альтернативний метод вирішення спорів. Інструменти медіації. Роль медіатора в процедурі медіації. Підготовка до процедури медіації. Процедура медіації. Цілі і завдання медіатора на кожній стадії (фазі) процедури медіації. Результат процедури медіації. Угода сторін про врегулювання спору та його співвідношення з мировою угодою і судовим рішенням. Правова природа угоди про врегулювання спору. Особливості вирішення спорів із сімейних, трудових, економічних та інших відносин за допомогою медіації</p>	<p>Практичні завдання. підготовка презентацій</p>
<p>Тема 7. Проблеми забезпечення основних та додаткових прав, трудові гарантії військовослужбовців, ветеранів та учасників</p>	<p>Право на захист від незаконного звільнення або переміщення по службі; право на безоплатну перепідготовку і дострокове звільнення у визначених випадках, на матеріальну допомогу; право на службовий час нормальної</p>	<p>Практичні завдання. підготовка презентацій</p>

бойових дій

тривалості; право на час відпочинку; право на відпустки з оплатою вартості проїзду до місця відпустки і назад у визначеному порядку. Надання військовослужбовцям у періоди мобілізації та воєнного стану усіх видів відпусток; право на охорону праці (у тому числі охорону здоров'я та медичну допомогу, безоплатну для учасників бойових дій психологічну, медико-психологічну реабілітацію, грошову допомогу на оздоровлення, одноразову грошову допомогу в разі інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності (в разі смерті військовослужбовця одноразова грошова допомога отримується членами сім'ї.

Тема 8. Правове регулювання матеріальної відповідальності

Особливості розвитку матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності суб'єктів трудових правовідносин. Підстави та умови матеріальної відповідальності. Правове регулювання матеріальної відповідальності сторін трудового договору. Сторони матеріальної відповідальності. Порядок визначення розміру шкоди. Трудове правопорушення як підстава матеріальної відповідальності. Договір про повну матеріальну відповідальність. Суб'єкти матеріальної відповідальності працівників на підставі контракту. Порядок укладення договору про повну індивідуальну матеріальну відповідальність. Особливості договору про повну колективну матеріальну відповідальність. Права й обов'язки сторін. Поняття та види порушень договорів про повну матеріальну відповідальність. Порядок відшкодування шкоди. Правові питання визначення розміру прямої дійсної шкоди, заподіяної працівником.

Практичні завдання. підготовка презентацій

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова:

1. Авдійчик О.П., Лов'як О.О. Співвідношення гарантійних та компенсаційних виплат у діючому Кодексі законів про працю та проекті Трудового кодексу / О.П. Авдійчик, О.О. Лов'як / Законодавство України: недоліки, проблеми систематизації та перспективи розвитку: матеріали круглого столу (21 квітня 2017 р.) відп. ред.. С.В. Губарєв, О.О. Лов'як – К., ФОП Кандиба Т.П., 2017. –С. 48-50.
2. Трудове право України: Підруч. / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер 2019. 600 с.
3. Трудове право України підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 472 с.
4. Бойко М.Д. Трудове право України: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ М-во освіти і науки України К., 2017;
5. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник для студ. ВНЗ/ МОН України; НУ "Києво-Могилянська академія"; НУ "Острозька академія"; КІНУ "Одеська юридична академія" К., 2016;
6. Губарєв С. В. Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів // Актуальні питання теорії та практики застосування сучасного вітчизняного та міжнародного права: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2016 - С.75-80.
7. Губарєв С. В. Матеріальна відповідальність роботодавця в трудових правовідносинах // Стратегії розвитку та пріоритетні завдання юридичної науки: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. – К., 2016 - С.61-65.
8. Лов'як О. О. Гарантії і компенсації в трудовому праві // Проблеми правової реформи в трудовому законодавстві України: матеріали круглого столу (27 листопада 2015 р.) / відп. ред.. Ж.І. Андрианова, С.В. Губарєв, О.О. Лов'як, М.І. Кагадій – К.: 2015 – С. 3-7.
9. Роїна О. М. Трудові правовідносини: практичний посібник: – 2-ге вид. – Київ: КНТ, 2005 – 347 с.
10. Хуторян Н.М. Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин: Монографія/ Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. НАН України К., 2002;
11. Соціально - трудові відносини та вирішення трудових спорів/ Україна. Нац. служба посередництва і примирення; Упоряд. В.М.Руденко К., 2002
12. Стичинський Б.С. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю/ Б.С.Стичинський, І.В.Зуб, В.Г.Ротань; Севаст. ін-т юридичних досліджень К., 2003;
13. Пилипенко П.Д. Основи трудового права України: Навч. посібник/ П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак, С.М.Синчук; За ред. П.Д.Пилипенка Л., 2005;
14. Тетарчук І.В. Трудове право України (текст): Навч. Посібник, К., 2018;
15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
16. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник для студ. неюрид. спец. К., 2005;
17. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами/ Укл.: В.С. Ковальський;
18. Ковальський В.С. Законодавство України про соціальне забезпечення./ В.С.Ковальський, Л.П.Ляшко К., 2004;
19. Хмара М.В. Методичні рекомендації щодо викладання навчальної дисципліни «Трудове право». – Рівне, МЕНУ. – 2019р;
20. Роїна О.М. Трудові правовідносини: Для широкого кола читачів К., 2005
21. Колективний договір на підприємстві основа трудових відносин [Електронний ресурс] // Департамент соціального захисту населення. – 2014. – Режим доступу : http://sotszahist.mk.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2420&Itemid=27.
22. Новікова О.Ф. Оцінка чинного законодавства про охорону праці та напрями його удосконалення/ О.Ф.Новікова, Н.І.Ходачкова, Є.В.Котов Донецьк, 2000;
23. Колективні трудові спори. Загальні питання. Нормативні акти. Національної служби посередництва і примирення. Судова практика/ Національна служба посередництва і примирення. За ред.: В.М. Руденка К., 2006.

Додаткова

1. Антуха Г.Г. Науково-практичний коментар Закону України "Про захист прав споживача". Станом на 05.09.2011р./ Г.Г.Антуха, Д.І.Афанасьєв, В.В.Дяков, В.М.Зубар, К., 2011;
2. Артеменко О.В. Науково-практичний коментар Закону України "Про охорону праці". Станом на 01.01.2012р./ О.В.Артеменко, Е.Ф.Демський, О.М.Мельник, О.С.Яра К., 2012;
3. Бойко М.Д. Право соціального забезпечення України: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів К., 2007;
4. Ротань В.Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю/ В.Г.Ротань, І.В.Зуб, О.Є.Сонін К., 2010
5. Бойко М.Д. Трудове право України: Навч. посібник для студ. вищ. ., 2010
6. Карпенко Д.О. Основи трудового права.: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів К., 2003;
7. Бойко М.Д. Трудове право України: Навч. посібник для студ. вищ. навч. Закладів К., 2008.
8. Губарєв С. В. Роль Європейської соціальної хартії у формуванні права соціального забезпечення України // Права та обов'язки людини у сучасному світі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2013 - С.48-
9. Жолондівський Л. О. Нормування праці // Сучасна цивілістична наука в умовах гібридної війни: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (16 листопада 2017 р.): Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, – К., 2017 -256 с. С.63-64

Інформаційні ресурси

10. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
11. Офіційний веб-сайт Верховного Суду України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/>.
12. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального Прокурора України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.gr.gov.ua/>.
13. Офіційний веб-сайт Інституту проблем законодавства України ім. Ярослава Мудрого. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.legality.kiev.ua/>.
14. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України “Урядовий портал України”. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
15. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>.
16. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/>.
17. Інформаційно-пошукова правова система “Нормативні акти України (НАУ)”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nau.ua>.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу, вчасно і в повному обсязі. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчально-методичною літературою (бібліотечні фонди і Всесвітня мережі). Пропущені лекційні заняття відпрацьовуються (усна співбесіда). Відпрацьовувати практичні заняття і самостійні завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-8)	60
Підсумковий контроль (екзамен)	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

